

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno Jagiellońska 2. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2 — 3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Administracja czynna od godz. 9 — 3 popoł. Rękopisów Redakcja nie swraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: — 3 i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. № 80.750. Drukarnia — ul. Ś. to Jańska 1, telef. 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: pierwsza linia 100 znaków 100 gr., w tekście 1 lin. — 30 gr., III, IV, V, VI — 35 gr., z tekstem — 15 gr., kronika redakc., komunikaty — 70 gr. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Polska i Litwa przed Trybunałem Haskim.

Haaga, 17 września 1931

Kwestja wznowienia ruchu kolejowego na terenie Landwarów - Koszedary nie jest, oczywiście, istotnym elementem stosunków polsko - litewskich i takie czy inne jej rozstrzygnięcie nie wiele może wpłynąć na obecny stan tych stosunków. Niemniej jednak jest ona jedynym punktem czynnym w akcji dyplomatycznej pomiędzy Polską a Republiką Litewską, ostatnim oddźwiękiem długiej i skomplikowanej procedury przed instancjami międzynarodowymi. Taka jest pierwsza przyczyna zainteresowania, które budzi — szczególnie u nas w Wilnie — rozpoczęta wczoraj rozprawa ustna przed Trybunałem Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Druga taką przyczyną jest to tej sprawy, zdawałoby się technicznej wyłączenie natury. Spór napozór małażna czący, stanowiący drobny fragment nienormalności istniejących pomiędzy Polską a Republiką Litewską, ma to bardzo szerokie, obejmujące całość stałt, należące już poniekąd do historii procesu politycznego i prawnego toczącego przez dwa te państwa od roku 1919.

Artykuł 43 Statutu Trybunału Spraw Międzyn. przewiduje, że procedura sporów przez niego rozpatrywanych składa się z 2-ch części: pisemnej i ustnej. W pierwszej z nich strony składają Trybunałowi i sobie wzajemnie memorjały, w których uzasadniają swoje tezy zasadnicze, załączając odpowiednie dokumenty i inne dowody. Wynikiem tej pierwszej części procedury w danej sprawie są dwa me morjały — polski i litewski — i dwie także repliki. Jak się przekonujemy z memorjału litewskiego, stanowisko swoje w sprawie wznowienia ruchu kolejowego na linii Landwarów - Koszedary wywodzi on z całokształtu swoich roszczeń i pretensyj względem Polski, jednym słowem ze sporu o Wilno.

Wczoraj rozpoczęła się rozprawa ustna przed trybunałem. Jestem świadkiem, jakgdyby powtórzenia w skrócie całego przebiegu tego sporu, który już w wielu swoich szczegółach zafarż się w pamięci netylko widzów, ale może i niektórych, bezpośrednich uczestników. Z ciekawością oczekuję nowych argumentów i przesłanek w rozumowaniu przedstawicieli rządu litewskiego. Czy ubiegłych 10 lat i wy mogli życia realnego wniosły jakieś modyfikacje w poglądy i aspiracje tamtej strony?

Podchodzę do wspaniałego „Pałacu Pokoju”, położonego na skraju miasta przy ślicznej alei, wiodącej do miejsca kąpielowego Scheveningen nad morzem. (Zbudowany w ll. 1907 — 1913 podług projektu architekta francuskiego Cordouner, z pomocą Holendra van der Steur, kosztem przeszło 4 milionów guldenów-około 15 milj. złotych, zaofiarowanych przez miliardera amerykańskiego Carnegie. Do urządzenia wnętrza przyczyniły się bogactwa darany wszystkie niemal państwa świata). U wejścia żadnych formalności. Portjer o minie lorda nie spojrzął nawet na moją legitymację dziennikarską i uprzejmie wskazał na drzwi prowadzące z olbrzymiego marmurowego przedsionka do sali obrad. Na sali półmrok. W ogromnych oknach witraże — dar rządu Wielkiej Brytanji. Do pół ściany boazerje. Na jednej ze ścian fresk roboty Besnarda. Całą podłogę pokrywa gruby dywan, tłumiać odgłos kroków. Nawprost wejść cia długie podjum ze stołem, pokrytym ciemno-zielonym sukmem ze złotymi festonami. Za nim rząd foteli. Przed podjum mównica, cokolwiek za nią ławy dla stron, dalej krzesła dla

dyplomacji — publiczności i prasy. Tuż przed podjum stoliki dla tłumaczy i stenografów. Przedstawiciele stron na swoich miejscach: p. Jan Mrozowski, prezes Sądu najwyższego w Warszawie i p. Tadeusz Perkowski, radca Minist. Spraw Zagranicznych, oraz p. Waclaw Sidzikauskas, poseł litewski w Berlinie i prof. Andrzej Mandelstamm członek Instytutu Prawa Międzynarodowego w Paryżu. Po prawej stronie stolikami siedzi oddzielnie prezes Komisji Komunikacji i Transp. L. N. p. Dreyfus. Publiczności niewiele: kilku miejscowych dyptomatów, kilku dziennikarzy, kilka nieodzownych przedstawicieli płci pięknej, trochę przygodnych widzów.

Czerwone języki zbrojnego konfliktu pojawiły się nad Mandzurją. Mimo, że pierwszy okres krwawych starć nie nosi jeszcze znamion wojny wypowiedzianej oficjalnie przez rządy stron, wiodących spór, a wojennej krwawej praktyce nie towarzyszy proklamowany urzędowo stan wojenny. Praktyka wiec w danej chwili kłóci się z teorią. Przez zastony dymu nie można jeszcze w całej pełni przeniknąć ostatecznych zamiarów kierowników ataku i odporu, niewiadomo do jakich granic mogą się posunąć. Może być to narazie badanie terenu. A skomplikowana sytuacja, towarzysząca nagłemu wybuchowi konfliktu, łączy się zarówno ze skrytym i tajemniczym charakterem ludów wschodnich, jak i z niewyjaśnioną sytuacją wewnętrzną przedewszystkiem w Chinach rozprzężonych przez anarchję jak i do pewnego stopnia w Japonji, wzorowo zorganizowanym organizmie państwowym.

Początkowy przebieg konfliktu da się łatwo ogarnąć i ocenić. Japonja twierdzi, że pozostająca w jej władaniu kolej mandzurska zagrożona została przez oddziały chińskie, że interesy japońskie w Mandzurji, w sferze wpływów japońskich, narażone zostały na szwank, że życiu obywateli japońskich grozi niebezpieczeństwo, ostatecznym zaś powodem starcia jest zamordowanie kapitana japońskiego Nakamury przez żołnierzy chińskich w Mandzurji. Wojska japońskie, które występując do walki, zajęły zrazu Mukden były stosunkowo nieliczne, a przewaga ich nad Chińczykami tłumaczy się znaną oddawna wyższością armji japońskiej oraz niewyrażoną taktyką faktycznego władcy Mandzurji Czang-Su-Lian'a, który wojskom swoim wydał rozkaz niestawiania odporu. Przy braku dyscypliny w oddziałach chińskich, trudno zresztą mówić o jednolitych rozkazach i o jednolitym posłuchu.

Podchodzę do wspaniałego „Pałacu Pokoju”, położonego na skraju miasta przy ślicznej alei, wiodącej do miejsca kąpielowego Scheveningen nad morzem. (Zbudowany w ll. 1907 — 1913 podług projektu architekta francuskiego Cordouner, z pomocą Holendra van der Steur, kosztem przeszło 4 milionów guldenów-około 15 milj. złotych, zaofiarowanych przez miliardera amerykańskiego Carnegie. Do urządzenia wnętrza przyczyniły się bogactwa darany wszystkie niemal państwa świata). U wejścia żadnych formalności. Portjer o minie lorda nie spojrzął nawet na moją legitymację dziennikarską i uprzejmie wskazał na drzwi prowadzące z olbrzymiego marmurowego przedsionka do sali obrad. Na sali półmrok. W ogromnych oknach witraże — dar rządu Wielkiej Brytanji. Do pół ściany boazerje. Na jednej ze ścian fresk roboty Besnarda. Całą podłogę pokrywa gruby dywan, tłumiać odgłos kroków. Nawprost wejść cia długie podjum ze stołem, pokrytym ciemno-zielonym sukmem ze złotymi festonami. Za nim rząd foteli. Przed podjum mównica, cokolwiek za nią ławy dla stron, dalej krzesła dla

dyplomacji — publiczności i prasy. Tuż przed podjum stoliki dla tłumaczy i stenografów. Przedstawiciele stron na swoich miejscach: p. Jan Mrozowski, prezes Sądu najwyższego w Warszawie i p. Tadeusz Perkowski, radca Minist. Spraw Zagranicznych, oraz p. Waclaw Sidzikauskas, poseł litewski w Berlinie i prof. Andrzej Mandelstamm członek Instytutu Prawa Międzynarodowego w Paryżu. Po prawej stronie stolikami siedzi oddzielnie prezes Komisji Komunikacji i Transp. L. N. p. Dreyfus. Publiczności niewiele: kilku miejscowych dyptomatów, kilku dziennikarzy, kilka nieodzownych przedstawicieli płci pięknej, trochę przygodnych widzów.

prezes Trybunału, Japończyk, p. Adatei, długoletni ambasador w Paryżu i reprezentant Japonji w Radzie Ligi, o twarzy kamiennego bożka japońskiego, mały, czarny, nieruchomy, ze śpiącą, błyszczącą łysiną. Oto członkowie Komitetu prawników Ligi: Francuz, p. Fromageot i długi kanciasty Anglik p. Cecil Hurst. Po prawej ręce Prezesa siwitełki, o pięknej twarzy baron Rolin Jaqueemyns (Belg), po lewej — hr. Rostworowski (Polak), tegi szlachcic polski z sumiastym białym wąsem.

Parę minut trwa zupełna cisza. Wreszcie Prezes Trybunału wychodzi ze stanu nie ruchomości (zawsze się dziwiłem, że p. Adatei może się ru-

szuć) i solennie oznajmia twardego głosem: „L'audience est ouverte“ — posiedzenie jest otwarte, poczem wyłuszcza przedmiot rozprawy.

W gruncie rzeczy nie jest to spór sądowy. W ostatecznym wyniku rozmaitych obrad, wynikłych z konferencyj królewieckich z kwietnia i listopada 1928 r. Radzie Ligi Narodów złożony został raport w sprawie komunikacji pomiędzy Polską a Republiką Litewską. W dniu 24 stycznia r. b. Rada, głowiąc się nad rozstrzygnięciem tej kwestji, postanowiła zwrócić się do Trybunału Haskiego o t. zw. *avis consultatif*, czyli doradczą opinię praw-

na. Pytanie postawione Trybunałowi brzmi:

„Czy pozostające w mocy, zobowiązania międzynarodowe zobowiązują w obecnych okolicznościach Litwę, i jeżeli tak, to w jakich warunkach, do przedsięwzięcia niezbędnych kroków celem otwarcia dla ruchu (trafic), lub dla niektórych rodzajów tego ruchu, odcinka linii kolejowej Landwarów - Koszedary?”

Zgodnie z art. 31 Statutu Trybunału, jeżeli sprawa dotyczy państw, z których tylko jedno posiada w składzie Trybunału sędziego, będącego obywatelem tego państwa, to przeciwna strona wyznacza sędziego *ad hoc* dla obecnej sprawy z pośród swoich obywateli odpowiadających wymogom dla członków Trybunału kwalifikacjom. Ponieważ prof. Rostworowski jest stałym sędzią Trybunału, przeto ze strony Litwy sędzią *ad hoc* w obecnej sprawie został p. Staszynskas, adwokat i prezes Banku Litewskiego w Kownie, który ryż na początku posiedzenia złożył uroczyste przyrzeczenie, wymagane przez art. 20 Statutu.

Przewodniczący oznajmia że 3-ch członków Trybunału nie bierze udziału w niniejszej rozprawie: pp. Guerrero i Van Eysinga wyłączyli się sami, jako biorący poprzednio, w charakterze przedstawicieli swoich państw w Lidze Narodów, udział w rozprawach Ligi nad sprawą komunikacji między Polską a Republiką Litewską, i p. Kellog z powodu niezdrówia. Przemównicą (nieco wygodniejszą nim w Wileńskim Sądzie Okręg.) staje Prezes Komisji doradczej i technicznej Ligi Narodów dla spraw komunikacji i tranzytu, p. Silvain Dreyfus.

Po długiej litanji nieodzownych sumitowań, podziękowań za szaczyt, komplementów i zastrzeżeń, p. Dreyfus przechodzi do rzeczy. Pierwszym zadaniem Komisji — mówi — było ustalenie skutków, które wynikły dla obrotu międzynarodowego z przerwania komunikacji kolejowej na trasie Landwarów — Koszedary, bowiem trzy inne linje kolejowe, przecinające granicę polsko-litewską mają, zdaniem Komisji, znaczenie tylko lokalne. Przerwanie natomiast ruchu na odcinku rozpatrywanym, znacznie powiększyło straty portów libawskiego, kłajpedzkiego i królewieckiego, a nawet ryskiego, mimo, że pozatem odegrały tu rolę i inne przyczyny, jak np. nowe granice państwowe i wycofanie się Rosji z normalnego obrotu międzynarodowego. (Nawiase mowiąc, P. Dreyfus uważa, że dla rejonu Wilna i Grodna najbardziej dogodnym portem jest Królewiec). Stan obecny Komisja uważa za sprzeczny z treścią art. 23 p. e) Paktu Ligi, który brzmi:

„Członkowie Ligi przedsięwiorą niezbędne środki dla zapewnienia i utrzymania swobody komunikacji i tranzytu, jak również dla należytego traktowania handlu wszystkich członków Ligi.”

Artykuł powyższy Paktu Ligi należy uważać — konkluduje p. Dreyfus — za normę obowiązującą we współpracy międzynarodowej pomiędzy Członkami Ligi. Byłoby nie do pomyślenia aby z powodu jakiegoś sporu politycznego (dissentiment) pomiędzy Belgją i Holandją, Francją i Anglją były przez Belgję pozbawione możliwości swobodnej komunikacji z Holandją.

Trafne skądinąd wywody prezesa Komisji Komunikacji i tranzytu wskazywały jednak na to, że główną troską Komisji było nie przywrócenie komunikacji pomiędzy Polską a Republiką Litewską, lecz zapewnienie możliwości korzystania z linii Landwarów — Koszedary czynnikiem trzeciemu — obrotowi międzynarodowemu.

Expose p. Dreyfusa zakończyło pierwsze posiedzenie Trybunału. Dziś przemawiają przedstawiciele strony litewskiej, pp. Sidzikauskas i Mandelstamm.

Testis.

Płomienie na Dalekim Wschodzie.

Ale i w akcji japońskiej, mimo początkowego brutalnego impetu, zmieć jeżeli nie wahanie, to pewne wycofanie. Działania wojenne, jak wiadomo, są również akcją polityczną i dyplomatyczną. Japonja rozpoczęła akcję bardzo niecierpliwymi siłami, nadając jej charakter zarówno manifestacji, jak i stworzenia faktów dokonanych na ograniczonym zrazu terenu. Chodzi o wojskowe zabezpieczenie i utrwalenie japońskiej sfery wpływów w Mandzurji. Aby zrozumieć charakter i tempo tej akcji, musimy przypatrzyć się obecnej sytuacji politycznej w Japonji.

Przedewszystkiem Japonja, jako kraj bardzo gęsto zaludniony i stojący na wysokim stopniu cywilizacyjnego rozwoju nawiedziona jest w silnym stopniu przez przesilenie ekonomiczne, a bezrobocie i nędza pociągają za sobą radykalizowanie się mas. Dłatego — jak donoszą pisma angielskie — tłumy w Tokio nie przyjęły wojennych wieści z entuzjazmem.

A równocześnie obecnie w Japonji stoi przy sterze rząd do niedawna opozycyjnej partji Minseto, usiłujący prowadzić politykę bardziej demokratyczną na wewnątrz, a pokojową na zewnątrz. Odnosi się to do przedewszystkiem do Chin. Minseto, wbrew oporowi po-

litycznych kół wojskowych i kapitalistycznych, usiłowała doprowadzić do złagodzenia i zacieśnienia stosunków japońsko-chińskich. Poprzedni premier z ramienia tej partji, Hamaguszji, padł ofiarą zamachu, wykonanego przez fanatycznego japońskiego nacjonalistę.

Przytem na terenie chińskim wchodzi w grę interesy Anglji, osłabionej obecnie wewnętrznym przesileniem, a przedewszystkiem Stanów Zjednoczonych. Wszystkie te względy, krzyżujące się wpływy i dążenia, sprawiają, że jesteśmy dopiero świadkami wstępu do zawilej partji militarnej i politycznej.

W. J.

Przedewszystkiem Japonja, jako kraj bardzo gęsto zaludniony i stojący na wysokim stopniu cywilizacyjnego rozwoju nawiedziona jest w silnym stopniu przez przesilenie ekonomiczne, a bezrobocie i nędza pociągają za sobą radykalizowanie się mas. Dłatego — jak donoszą pisma angielskie — tłumy w Tokio nie przyjęły wojennych wieści z entuzjazmem.

A równocześnie obecnie w Japonji stoi przy sterze rząd do niedawna opozycyjnej partji Minseto, usiłujący prowadzić politykę bardziej demokratyczną na wewnątrz, a pokojową na zewnątrz. Odnosi się to do przedewszystkiem do Chin. Minseto, wbrew oporowi po-

litycznych kół wojskowych i kapitalistycznych, usiłowała doprowadzić do złagodzenia i zacieśnienia stosunków japońsko-chińskich. Poprzedni premier z ramienia tej partji, Hamaguszji, padł ofiarą zamachu, wykonanego przez fanatycznego japońskiego nacjonalistę.

Przytem na terenie chińskim wchodzi w grę interesy Anglji, osłabionej obecnie wewnętrznym przesileniem, a przedewszystkiem Stanów Zjednoczonych. Wszystkie te względy, krzyżujące się wpływy i dążenia, sprawiają, że jesteśmy dopiero świadkami wstępu do zawilej partji militarnej i politycznej.

W. J.

Testis.

W gruncie rzeczy nie jest to spór sądowy. W ostatecznym wyniku rozmaitych obrad, wynikłych z konferencyj królewieckich z kwietnia i listopada 1928 r. Radzie Ligi Narodów złożony został raport w sprawie komunikacji pomiędzy Polską a Republiką Litewską. W dniu 24 stycznia r. b. Rada, głowiąc się nad rozstrzygnięciem tej kwestji, postanowiła zwrócić się do Trybunału Haskiego o t. zw. *avis consultatif*, czyli doradczą opinię praw-

na. Pytanie postawione Trybunałowi brzmi:

„Czy pozostające w mocy, zobowiązania międzynarodowe zobowiązują w obecnych okolicznościach Litwę, i jeżeli tak, to w jakich warunkach, do przedsięwzięcia niezbędnych kroków celem otwarcia dla ruchu (trafic), lub dla niektórych rodzajów tego ruchu, odcinka linii kolejowej Landwarów - Koszedary?”

Zgodnie z art. 31 Statutu Trybunału, jeżeli sprawa dotyczy państw, z których tylko jedno posiada w składzie Trybunału sędziego, będącego obywatelem tego państwa, to przeciwna strona wyznacza sędziego *ad hoc* dla obecnej sprawy z pośród swoich obywateli odpowiadających wymogom dla członków Trybunału kwalifikacjom. Ponieważ prof. Rostworowski jest stałym sędzią Trybunału, przeto ze strony Litwy sędzią *ad hoc* w obecnej sprawie został p. Staszynskas, adwokat i prezes Banku Litewskiego w Kownie, który ryż na początku posiedzenia złożył uroczyste przyrzeczenie, wymagane przez art. 20 Statutu.

Przewodniczący oznajmia że 3-ch członków Trybunału nie bierze udziału w niniejszej rozprawie: pp. Guerrero i Van Eysinga wyłączyli się sami, jako biorący poprzednio, w charakterze przedstawicieli swoich państw w Lidze Narodów, udział w rozprawach Ligi nad sprawą komunikacji między Polską a Republiką Litewską, i p. Kellog z powodu niezdrówia. Przemównicą (nieco wygodniejszą nim w Wileńskim Sądzie Okręg.) staje Prezes Komisji doradczej i technicznej Ligi Narodów dla spraw komunikacji i tranzytu, p. Silvain Dreyfus.

Po długiej litanji nieodzownych sumitowań, podziękowań za szaczyt, komplementów i zastrzeżeń, p. Dreyfus przechodzi do rzeczy. Pierwszym zadaniem Komisji — mówi — było ustalenie skutków, które wynikły dla obrotu międzynarodowego z przerwania komunikacji kolejowej na trasie Landwarów — Koszedary, bowiem trzy inne linje kolejowe, przecinające granicę polsko-litewską mają, zdaniem Komisji, znaczenie tylko lokalne. Przerwanie natomiast ruchu na odcinku rozpatrywanym, znacznie powiększyło straty portów libawskiego, kłajpedzkiego i królewieckiego, a nawet ryskiego, mimo, że pozatem odegrały tu rolę i inne przyczyny, jak np. nowe granice państwowe i wycofanie się Rosji z normalnego obrotu międzynarodowego. (Nawiase mowiąc, P. Dreyfus uważa, że dla rejonu Wilna i Grodna najbardziej dogodnym portem jest Królewiec). Stan obecny Komisja uważa za sprzeczny z treścią art. 23 p. e) Paktu Ligi, który brzmi:

„Członkowie Ligi przedsięwiorą niezbędne środki dla zapewnienia i utrzymania swobody komunikacji i tranzytu, jak również dla należytego traktowania handlu wszystkich członków Ligi.”

Artykuł powyższy Paktu Ligi należy uważać — konkluduje p. Dreyfus — za normę obowiązującą we współpracy międzynarodowej pomiędzy Członkami Ligi. Byłoby nie do pomyślenia aby z powodu jakiegoś sporu politycznego (dissentiment) pomiędzy Belgją i Holandją, Francją i Anglją były przez Belgję pozbawione możliwości swobodnej komunikacji z Holandją.

Trafne skądinąd wywody prezesa Komisji Komunikacji i tranzytu wskazywały jednak na to, że główną troską Komisji było nie przywrócenie komunikacji pomiędzy Polską a Republiką Litewską, lecz zapewnienie możliwości korzystania z linii Landwarów — Koszedary czynnikiem trzeciemu — obrotowi międzynarodowemu.

Expose p. Dreyfusa zakończyło pierwsze posiedzenie Trybunału. Dziś przemawiają przedstawiciele strony litewskiej, pp. Sidzikauskas i Mandelstamm.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Testis.

Rosja grozi interwencją.

Woroszyłow wyjechał na Daleki Wschód.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Do Berlina nadeszła wiadomość, iż wczoraj rano rząd sowiecki zakomunikował przedstawicielom Chin i Japonji, że nie będzie mógł nadal obojętnie patrzeć na rozwój wypadków w Mandzurji. Komisarz wojny Woroszyłow wyjechał natychmiast na Daleki Wschód. Należy z tego wnosić, że Rosja wystąpi aktywnie, co może pociągnąć za sobą nieobliczalne następstwa ponieważ w takim wypadku i Ameryka nie pozostanie napewno neutralna.

Gorączka wojenna w Chinach wzrasta.

TOKJO, (Pat). Według otrzymanych tu wiadomości, gorączka wojenna w Chinach wzrasta. Wybitni politycy nankinsey oświad-

Kontratak chińczyków.

TOKJO, (Pat). Znaczący oddział wojsk chińskich przypuścił kontratak na wojsko ja-

Wojska japońskie maszerują na Charbin.

LONDYN, (Pat). Wiadomości z Mukdenu wojsk japońskich na Charbin.

Japończycy dążą do okupacji 150 mil kwadratowych w Mandzurji.

LONDYN, (Pat). Podesza gdy według otrzymanych tu wiadomości gabinet japoński postanowił dzisiaj nie zezwolić na posuwanie się oddziałów japońskich dalej, niż do Czang-Czun, nadszedł świeżo telegram z Szanghaju który donosi o wrażeniu, jakie wywarło tam „potwierdzenie z Tokjo”, że część wojsk japońskich otrzymała rozkaz marszu na Charbin. Tęgo rodzaju ruch rozszerzyłby ogromnie doniosłość operacji japońskich. W Szanghaju twierdzą, że Japończycy dążą do okupacji wojskowej terytorjum około 150 tysięcy mil kwadratowych.

Zakład Przyrodoleczniczy i Wypoczynkowy
Oskara Wojnowskiego i Dr. Med. Z. Koallnera
W ZAKOPANEM — OTWARTY CAŁY ROK
Zioloolecznictwo, Elektroterapia, Hydroterapia, Termoterapia, Helioterapia.
Prospekty wysyła się na żądanie. — Przyjęcia tylko za uprzednim zgłoszeniem.

Dla reumatyków i cierpiących na bóle nerwowe. Co zaleca przeszło 6000 lekarzy.

Reumatyzm, podagrę i podobne cierpienia wywołują jak wiadomo zaburzenia w przemieszczaniu materji. Chwory organizm wytwarza w zbyt wielkich ilościach kwas moczowy, krew zaś w niedostatecznym stopniu wydala ten straszliwy jad. Zastosowanie środków uśmierzających przynosi choremu poprawa chwilową ulgę, lecz nie uwalnia go z zupełności od tych okropnych cierpień. Radykalne uzdrowienie z reumatyzmu i często powiązanych z nim bólów nerwowych następuje tylko wtedy, gdy leczenie stawia sobie za zadanie zupełne usunięcie, a co najmniej zapobieganie nagromadzeniu się kwasu moczowego. Ten straszliwy jad bowiem, sadowię się w postaci ostrych jak igiełki, drobnych kryształków w mięśniach, stawach i innych częściach ciała wywołuje te dokuczliwe i męczące bóle. To zadanie w zupełności spełniają tabletki Tegal, które właśnie w zarodku zwalczają tę niedomagania. Lek ten w naturalny sposób usuwa pierwsiatki chorobotwórcze. Dłatego też nawet w chronicznych wypadkach, gdy inne środki zawo-

duły, osiągnięto przy pomocy Togułu nadspodziewanie pomyślnie rezultaty. „Z wielką przyjemnością donoszę WP., iż po użyciu 5 opakowań Togułu wyleczyłam się zupełnie nie od paru lat.” p. Szwed, pełna zapasu p. Zołja Zwolińska, Lwów, Jabłonowskich 36.

„Na użycie Togułu zdecydowałam się dopiero po wyczerpaniu wszystkich innych środków aptecznych. Dłatego też czuję się w obowiązku przesłać W. Panom niniejsze podziękowanie i zaznaczyć, że będę użycie nieocenionym preparat Tegal polecać mym wszystkim znajomym, jako jedyny środek na wyleczenie reumatyzmu”. Lecz również przy podagrze, bólach w krzyżu, rwaniu w stawach, łamaniu w kościach, bólach nerwowych i głowy, grypie, przebiegniach i pokrewnych cierpieniach działają tabletki Tegal szybko i pewnie. Nieszkodliwe dla serca, żołądka i innych organów. Jeśli przeszło 6000 lekarzy, w tej liczbie wielu słynnych profesorów, Tegal ordynują, to przecież każdy z zaufaniem zakupić go może. We wszystkich aptekach.

„Swiat cały widzi dziś jasno, pisze dalej „Prawda”, co warta jest Liga Narodów jako narzędzie pokoju a pakt WKelloga, jako gwarancja przeciwej nowej rzezi.

Dekret o zwołaniu sesji
(Tel. od własn. koresp. z Warszawy). Dekret zwołujący sesję sejmową ukaże się najprawdopodobniej 28 lub 29 b. m.

Kto wygrał?
WARSZAWA, (Pat). 22 b. m. w 10-m dniu ciągnięcia 5 klasy 23 Polskiej Loterji Państwowej główne wygrane padły na numery:

20 tysięcy złotych — 176.831, po 10 tysięcy złotych — 92.579 i 182.440, po 5 tysięcy złotych — 38.384, 43.172, 60.253, 150.451 i 161.042.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU.

Krwawy dramat na tle majątkowym.

W dniu wczorajszym w mieszkaniu polickim w Głębokim zgłosił się pomocnik folwarku Zuzki p. Józef Wojciechowski, który zdołał następujące zeznanie.

Wczoraj w godzinach porannych pomiędzy właścicielką folwarku Emilią Jakubową, a żoną młodego Bronisławem Wojciechowskim i jej córką Pauliną, wybuchła kłótnia na tle majątkowym.

Podczas kłótni, jak oświadcza Wojciechowski, Jakubowa wydobyla nagle rewolwer i oddała kilka strzałów w kierunku swoich przeciwników, raniąc one jego w rękę, a córecę przetrzeblała nawiąłt no. Rannemu zaopiekował się specjalnie zawezwany lekarz.

Policyja wdrożyła w tej sprawie dochodzenie.

Wściekły wilk w gminie wiszniewskiej.

Wpobliżu wsi Muraszki, gm. wiszniewskiej zjawił się wściekły wilk, który codziennie prawie czyni spustoszenie wśród trzody mieszkańców wspomnianej wsi.

Dwa psy, które zostały pokasane przez

wilka dostały wściekliczyn i zostały zastrzelone. Celem unieszkodliwienia wściekłego wilka, mieszkańcy okolicznych wsi urządzili w lesie wielką obławę, która narazie nie dała pozytywnych wyników.

(c)

N. Wilejka.

Zjazd straży pożarnych.

W dniu 27 b. m. odbędzie się w N. Wilejce zjazd straży pożarnych pow. wileńskotrockiego. Program zjazdu poza obradami przewiduje ćwiczenia i pokaz sprawności strażackiej.

Święciany.

Wyroki Sądu Okręgowego.

Onegdaj sesja wyjazdowa Sądu Okręgowego w Święcianach rozpoznała kilka spraw karnych, między innymi sprawę Heleny Baranowskiej, oskarżonej o podpalenie z zamianem zamordowania dwóch osób. Sad wyznosił wyrok, skazując Baranowską na 10 lat ciężkiego więzienia.

Następnie ciekawa była sprawa Szlomy Sidersona, oskarżonego o uderzenie Jankele Stejmana, skutkiem którego to uderzenia Stejman został upośledzony na wzrok, słuch i w ruchach. Sad skazał Sidersona na trzy lata domu poprawy.

Wreszcie sad rozpoznał sprawę ezabójstwa, w której oskarżony Czurgiel Paweł (rodzony brat rozstrzelanego w swoim czasie z wyroku sądu doroznego Czurgieła) został skazany na 4 lata domu poprawy, ze względu na zakwalifikowanie sprawy jako ciężkiego uszkodzenia. Czurgieła bronili mec. Czernichow.

Zebrańcie Stow. Spożywców.

W ciągu ubiegłego tygodnia odbyło się w Święcianach zebrańcie organizacyjnie Stowarzyszenia Spożywców m. Święcian. Na zebrańcie był obecny delegat Stow. Spoż. „Spolem” p. Malko. Obecnie na zebrańcie pod dyskusji postanowili założyć sklep spożywczy w Święcianach pod nazwą „Oszczędność”, przejmując lokal i sprzęt sklepowy od „Rolnika”, który likwiduje się wobec upadłości. Wysokość każdego udziału określono na 10 złotych, płatnych w dwóch ratach. Na zebrańcie zadeklarowano 37 udziałów. Prócz tego po 10 udziałów mają nabyci Wydział Powiatowy i Kasa Stefczyka. Do Rady Nadzorczej obrano pp.: Bołędzia, Gajewskiego, Gołinowskiego, inż. Kurylo, Motylewskiego i Słazewicza oraz 3 zastępców. Sklep postanowiono uruchomić w połowie miesiąca listopada. Odpowiadającym kierownikiem sklepu ma przydzielić Stow. Spoż. „Spolem”, a jednocześnie udzielić poparcia finansowego. Nowej placówce spółdzielczej należy życzyć powodzenia oraz ogledności w dzisiejszych tak trudnych warunkach gospodarczych i handlowych.

Postawy.

Postawy będą oświecone.

W tych dniach Rada Gminna w Postawach znowu uchwałała przystąpić do budowy elektrowni. Tym razem chyba nie na żarty, bo Zarząd Gminy już podpisał z przedsięwzięciem (żydowskim) umowę, mocą której miasteczko ma być oświetlane od dnia 15 listopada r. b. Zarząd Gminy Postawskiej od 6-ciu lat nosił się z zamiarem oświetlenia miasteczka, mając na względzie, że Postawy jako siedziba powiatu nie może pozostać na szarym końcu i musi być oświetlone. Na ten cel uchwalono nawet dość

Troki.

Wzuch.

+ POZAR. We wsi Świętniki, gm. trockiego spalił się dom Abła Imńskiego wraz ze sklepem, artykułami spożywczymi. W chlewie spaliło się kilka sztuk bydła, drobiu, siewczarnia it. d. Ogólne straty 9 tys. złotych.

Z pogranicza.

Grupa wojskowa z dwoma strażnikami sowieckimi zbiegła do Polski.

Z Wilejki donoszą, że onegdaj w rejonie Dolhina i Kraśnego na teren polski przedostała się grupa wojsków z dwoma strażnikami sowieckimi. Wszyscy zbiegowie pochodzą z okręgu zelawskiego, gdzie byli zatrudnieni przy robotach kolejowych. Strażnicy sowieccy zmuszeni byli również zdezertować wobec przepuszczenia zbiegów przez granicę o czym dowiedziały się ich władze przełożone.

Powrót porwanych pastuchów.

Wezórąj pobliżu Chocieńczyce w rejonie Radoszowicz na teren polski zbiegli niejaki Swoicka i Ignacy Kaczowski, pastusi z okolicznej wsi polskiej. Przed tygodniem zostali oni porwani przez strażników sowieckich. W strażnicy, dokąd po porwaniu zostali odprowadzeni, namówiono ich do szpiegowania na rzecz Rosji zdezertowali z szeregów armii litewskiej. Żołnierze pochodzą z różnych pułków piechoty i kawalerii stacjonujących w pobliżu granicy polskiej. Dezercje uskarżają się, że służba Polaków w wojsku litewskim jest nie do zniesienia wskutek wrogiego do nich stosunku oficerów, którzy przy każdej nadarzającej się sposobności starają się ich szykanować i maltretować.

Dezercje z armii litewskiej.

W ciągu ubiegłego tygodnia w rejonie odcinów granicznych Orany, Troki, Olkieni płacówki K. O. P. zatrzymały 9 żołnierzy litewskich, którzy zdezertowali z szeregów armii litewskiej. Żołnierze pochodzą z różnych pułków piechoty i kawalerii stacjonujących w pobliżu granicy polskiej. Dezercje uskarżają się, że służba Polaków w wojsku litewskim jest nie do zniesienia wskutek wrogiego do nich stosunku oficerów, którzy przy każdej nadarzającej się sposobności starają się ich szykanować i maltretować.

OSOBIŚTA

Marszałek Senatu Władysław Raczkiewicz w Wilnie.

— Marszałek Senatu Władysław Raczkiewicz w Wilnie. W dniu wczorajszym 22-go b. m. przybył do Wilna Marszałek Senatu p. Władysław Raczkiewicz, który jako prezes Rady Naczelnej do spraw pomocy młodzieży akademickiej złożył wizytę p. Wojewodzie Bezkowiczowi oraz J. M. Rektorowi i Prorektorowi Uniwersytetu St. Bat. Następnie p. Marszałek Raczkiewicz, w towarzystwie prof. Jakowickiego i prezesa Bratniej Pom. Dembińskiego, zwiędził nowowbudowany Dom Akademicki, Bursę męską i żeńską oraz mieszkanie akademickie. Pan Marszałek Raczkiewicz zabawi w Wilnie jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego i wzięcie udział jako prezes Głównego Komitetu Społecznego pomocy ofiarom powodzi w walnym zebrańciu Komitetu ratowania Bazyliki, który odbędzie się o g. 18-ej w Urzędzie Wojewódzkim.

OSOBIŚTA

Prezydent miasta meł. Folewjski bawi obecnie na kilkudniowym urlopie wypoczynkowym.

Zastępcy sprawuje wice-prezydent inż. W. Czaj.

MIEJSKA.

Sprawa Z. T. E. absorbuje nadal Magistrat.

W końcu bieżącego tygodnia zwolniono z urzędu prezydenta miejskiej Komisji Technicznej. Na posiedzeniu tem poruszoną zostanie głośna sprawa instalacji pionów przez warszawską firmę Zjednoczone Towarzystwo Elektryczne, która jak wiadomo, naraziła miasto na olbrzymie straty. Wysokości tych strat dotychczas ściśle nie ustalono i jest to właśnie przedmiotem dochodzeń Magistratu. Obecnie już jednak można stwierdzić, że w skutek zmiany kabla miasto poniosło straty co najmniej na sumę kilkuset tysięcy złotych.

WOJSKOWA.

Dziś dodatkowa Komisja Poborowa.

Dziś 23 b. m. odbędzie się dodatkowe posiedzenie Komisji Poborowej zwolnione specjalnie celem dania możliwości uregulowania swego stosunku do wojska wszystkim tym męczennym którzy tego we właściwym czasie nie uczynili.

Komisja urzędować będzie w lokalu przy ul. Bazylijskiej 2 od godz. 8-ej rano.

SPRAWY AKADEMICKIE.

Pan Marszałek Władysław Raczkiewicz w pracy nad niesieniem pomocy niezamożnej młodzieży akademickiej.

Pan Marszałek Wł. Raczkiewicz należy do najszlachetniejszych i najbardziej rzeczowych przyjaciół młodzieży akademickiej, będąc długoletnim prezesem Wileńskiego Komitetu Wojewódzkiego Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej stworzył niespotykane w innych środowiskach warunki współpracy społeczeństwa władz uniwersyteckich i młodzieży akademickiej nad stworzeniem majątku samopomocowego, umożliwiającego kształcenie się niezamożnej młodzieży akademickiej. Wyomownym dokumentem działalności Pana Marszałka, jako Prezesa Wojewódzkiego Komitetu Wileńskiego Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej,

Humor.

JEGO POGLĄD.

— Kto z was może mi wyjaśnić pochodzenie rosy? — pyta nauczyciel.

Milczenie zalega klasę. Wreszcie wstaje mały Fryc i prosi o głos:

— Ziemia kręci się tak szybko, że musi się poćić.

(Biłhne).

Dziś w Bazylice.

Dnia 22 b. m. zostało udekorowane, pod kierunkiem prof. Ruszczyca, miejsce w nawie głównej, w Bazylice wileńskiej, w którym znajduje się wejście do krypty, mieszczącej zwłoki królewskie.

Zarząd Komitetu prosi wszystkich członków Komitetu Ogólnego Ratowania Bazyliki oraz przedstawicieli władz i prasy o przybycie do Bazyliki w dniu dzisiejszym, to jest we środę dnia 23 września o godzinie 9 min. 45, w celu oddania hołdu prochom królewskim.

Osobne zaproszenia, ze względu na brak czasu, nie były rozesłane.

O godzinie 11-ej Bazylika będzie otwarta dla publiczności.

O godzinie 18-ej w wielkiej sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie Komitetu Ogólnego Ratowania Bazyliki Wileńskiej.

Warta wojskowa przed Bazyliką.

W związku z odnalezieniem grobów królewskich w Katedrze przed Bazyliką ustawiono na została warta wojskowa.

Wstrzymanie ruchu kołowego koło Bazyliki.

Zarządzeniem władz administracyjnych od dnia wczorajszego został wstrzymany ruch kołowy koło Bazyliki. Wszystkie pojazdy są kierowane przez ulicę Magdaleny.

W związku z powyższym zarządzeniem wczoraj obiegła po mieście pogłoska, że wstrzymanie ruchu kołowego koło Katedry spowodowane zostało poważnym niebezpieczeństwem runięcia świątyni. Wiadomością ta jest o tyle niścista, że żadne bezpośrednie niebezpieczeństwo Bazylicy narazie nie grozi.

Zarządzenie wstrzymujące ruch kołowy

Drugi Zjazd Matematyków Polskich w Wilnie.

Dziś we środę, o godzinie 11-ej w Auli Kolumnowej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie odbędzie się uroczyste otwarcie Drugiego Zjazdu Matematyków Polskich, w cztery lata po pierwszym zjeździe we Lwowie.

Przybywają na Zjazd: profesorowie Dickstein, Sierpiński, Mazurkiewicz, Straszewicz i Leja z Warszawy; profesorowie Hoborowski i Rosenblatt z Krakowa; profesorowie Steinhaus, Banach i Kuratowski ze Lwowa, oraz profesorowie Krygowski i Denizot z Poznania.

Podobnie jak i na pierwszy Zjazd przybywa wielu gości zagranicznych,

w ich liczbie prof. Denjoy z Paryża, prezes Francuskiego Towarzystwa Matematycznego, prof. Sergeszu z Gluj w Rumunji, prof. Sekellariu z Aten, prezes Greckiego Towarzystwa Matematycznego i prof. Leineeks z Rygi.

Zjazd trwać będzie cztery dni od 23 do 26 b. m., w ciągu których zostanie wygłoszonych 7 odczytów na zebraniach ogólnych oraz około 50 komunikatów w sześciu sekcjach.

Podczas Zjazdu czynne jest od g. głównym Uniwersytetu (Ś-to Jańska 8 do 20 biuro informacyjne w gmachu 10, sala 1).

KRONIKA

Dziś: Tekli.

Środa

Wrzesień

Wschód słońca — g. 5 m. 22

Zachód — g. 17 m. 36

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B w Wilnie z dnia 22/IX—1931 roku.

Ciśnienie średnie w milimetrach: 758

Temperatura średnia + 7° C.

„najwyższa: + 12° C.

„najniższa: + 5° C.

Opad w milimetrach: —

Wiatr przeważający: północny.

Tendencja baroma: bez zmian.

Uwagi: półpochmurno.

jest Akademicka Kolonia Wypoczynkowa w Legaciżkach — dzieło, które wyrosło pod bezpośrednim nadzorem i pieczołowitą opieką Pana Marszałka. Wiosną wybrany na Prezesa Rady Naczelnej do Spraw Pomocy Młodzieży Akademickiej, Pan Marszałek już w czasie tak krótkiego okresu swej kadencji, nieśledząc pomocy młodzieży akademickiej we wszystkich środowiskach, ofiarowując nietychlo swe nazwisko, ale cały swój wolny czas i długoletnie doświadczenie.

W ciągu wakacji Pan Marszałek zdołał zwiędzić wszystkie środowiska akademickie, badając poszczególne urządzenia samopomocowe, letnie kolonie akademickie, sposoby akcji przeciwruchowej i zwiędzając domy akademickie. Pobyt Pana Marszałka w poszczególnych środowiskach pozostawiał nie tylko cenne wskazówki i rady, ale także serię szczególnych udogodnień, które Pan Marszałek uzyskiwał dla instytucji samopomocowych, jak np. obniżenie stopy procentowej od pożyczek zaciągniętych przez administrację Domu Akademickiego w Warszawie.

W trosce o całokształt akcji pomocy i samopomocy w Polsce nie zapominał Pan Marszałek ośrodkowi wileńskiem i tak w dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych Pan Marszałek w towarzystwie prof. Dr. Władysława Jakowickiego, prezesa budowy Domu Akademickiego i Kuratora Stowarzyszenia Bratnia Pomoc P. M. A. U. S. B. oraz p. Henryka Dembińskiego, prezesa Bratniej Pomocy i p. Wł. Babickiego, sekretarza Wojewódzkiego Komitetu Wojewódzkiego P. M. A. U., zwiędził nowowbudowany Dom Akademicki, bursy, żeńską i męską oraz Mensę Akademicką, szczegółowo informując się o warunkach mieszkaniowych w bursach oraz interesując się kosztami budowy i sposobami eksploatacji Domu Akademickiego. W Mensie Akademickiej obecna tam na obiedzie młodzież powitała radośnie i serdecznie Pana Marszałka. Pan Marszałek żywo interesował się administracją i sprawami finansowymi Mensy, dopytując się szcze gółowo o kalkulację obiadów, ceny i ilości.

Tak bliskie i szczegółowe interesowanie się sprawami akademickimi sprawiło żywą radość młodzieży akademickiej, która widzi, że czelowi reprezentanci Rzeczypospolitej troszczą się o warunki jej bytu i pracy.

— Ubieganie się o obiady ulgowe. Zarząd Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Pol. Młod. Akad. U. S. B. komunikuje, iż termin składania podań o przyznanie obiadów ulgowych na m-c październik r. b. upływa w dniu 26 b. m. o godz. 21-ej. Mimo ciężkiej sytuacji finansowej i wielkiego zadłużenia Bratniej Pomocy przeznaczono na obiady ulgowe w październiku kredyty w wysokości 700 zł. (siedemset zł.).

SPRAWY SZKOLNE.

Dyrekcja Shelley's Institute podaje do wiadomości, że wykłady języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i esperanto rozpoczyna się dnia 1-go października w gmachu gimnazjum J. Lelewela ul. Mickiewicza 38.

Zapisy przyjmuje kancelaria Shelley's Institute codziennie od 5 do 6 wiecz.

GOSPODARZA.

Egzekucja zaliczek na poczet podatku obrotowego. Władze skarbowe przystępują z dniem dzisiejszym do egzekucji zaliczek na poczet podatku obrotowego za rok 1931.

Z POCZTY.

Zawieszanie szafek listowych. Na podstawie ustawy o poczcie i telegrafii, odpowiednio władze mają prawo oświadczyć, że osoby przez siebie uprawnione, do zawieszania szafek listowych w ramach i sieniach domowych bez wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania właścicielom domów za używanie ściany. Wobec tego wszelkie pretensje zgłaszane do władz, są bezpodstawne, gdyż nawet w razie sprzeciwu władze mają prawo,

na podstawie obowiązującej ustawy, dokonywać przymusowego zawieszania omawianych szafek.

— Dyrekcja Poczty i Telegrafów komunikuje, że z dniem 20 października r. b. zwinęta zostanie czasowa agencja pocztowa Żytomla, pow. Grodna.

ZEBRANIA I ODCZYTNY.

— Z Polskiego T-wa Pediatrycznego. Dnia 25 września b. r. w lokalu Kliniki dziecięcej na Antokolu o godzinie 20-ej odbędzie się posiedzenie Wileńsk. Oddz. Pol. T-wa Pediatrycznego.

- Porządek dzienny:
- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia.
  - 2) Pokazy chorych.
  - 3) Dr. H. Bikus Borowska: Sprawozdanie lekarskie z działalności Kolonii Leczniczej, dziecięcej w Druskińkach.
  - 4) Dr. H. Marynowska, J. Muraszko i H. Borowska: Wpływ kąpieli Druskińskich na odczyn Biernackiego u dzieci.
  - 5) Dr. A. Lidzki: W sprawie diety na kolonjach dziecięcych.
  - 6) Wolne wnioski.

ROŻNE.

— Dwie okręgowe Kasy Chorych. Władze nadzorcze Kas Chorych przeprowadzają obecnie w szybkim tempie akcję scalenia dotychczasowych Kas i tworzenia Kas okręgowych. Według nowego udziału terytorjalnego województwo wileńskie posiadać będzie dwie kasy okręgowe.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski w „Lutni”. Dziś w środę dnia 23-go b. m. powraca na afisz „Święty płomień”. — Maughama, codziennie entuzjastycznie przyjmowany przez publiczność da znakomitej gry wszystkich wykonawców z niezrównaną p. Stanisławą Wysocką w roli matki, która wyrzeźbiowała tę ciekawą sztukę.

— W czwartek „Święty płomień”. W sobotę pp. o godz. 4-ej „Panna meżatka” komedia w 3-ach aktach J. Korzeniowskiego dla młodzieży szkolnej.

— Teatr Miejski na Pohulance. Dziś w środę dnia 23-go b. m. po raz 6-ty cieszyć się niesłabnącym powodzeniem „Horszyński” p. J. Słowackiego, ze znakomitym Szczęsnym w interpretacji J. Osterwy na czele świętego zespołu.

W sobotę dnia 26-go b. m. o godzinie 4-ej pp. „Horszyński” J. Słowackiego dla młodzieży szkolnej.

RADJO

Fala 244,1 m., mocy 21,5 Kw.

ŚRODA, DNIA 23 WRZEŚNIA 1931 R.

11:58: Czas. 12:05: Muzyka popularna (płyty). 13:10: Kom. meteor. 15:55: Program dzienny. 16:00: Audycja dla dzieci. 16:30: Koncert dla młodzieży (płyty). 16:45: Kom. dla żeglugi. 16:50: Radiokronika. 17:10: Utwory Wagnera (płyty). 17:35: „Dramat królowej polskiej” odcyt. 18:00: Koncert. 19:00: „Zygmunt Sierakowski” odcyt. 19:15: Poezje Mickiewicza w tłum. litewskim i muzyka litewska. 19:30: Komunikaty. 19:35: Program na czwartek i rozmaitości. 19:45: Chwilka strzelecka. 19:55: Komunikaty. 20:15: „Humor Chopina” feljeton. 20:30: Koncert 22:00: „Szary człowiek w dobie kryzysu” feljeton. 22:15: Komunikaty i muzyka taneczna.

CZWARTEK, DNIA 24 WRZEŚNIA 1931 R.

11:58: Sygnał czasu. 12:05: Muzyka operetkowa i lekka. 16:40: Program dzienny. 16:45: Kom. dla żeglugi. 16:50: Role owoadów w handlu ziemiopłodami. — odcyt. 17:10: Utwory Schuberta (płyty). 17:30: „Z życia naszych owoadów” — odcyt. 18:00: Koncert popołudniowy poświęcony muzyce ludowej. 19:00: „Skryżka pocztowa Nr. 168” 19:20: Program na piątek. 19:25: „Kulturalny ruch żydowski w Wilnie” — odcyt. 19:40: Komunikat meteorologiczny. 19:45: „Jugostawia — kraina śliczna” feljeton. 20:00: Opera z Belgradu. 22:00: Słuchowski. 22:30: Komunikaty i muzykatanczna.

NOWINKI RADJOWE.

Dzisiejsze posiedzenie Komitetu Ratowania Bazyliki Wileńskiej przez radjo.

Rozgłoszenia wileńska czyni starania w celu zaistnienia mikrofonu na walnym posiedzeniu Komitetu Ratowania Bazyliki, które odbędzie się dziś o godzinie 18-ej w Urzędzie Wojewódzkim. W ten sposób radjosłuchacze ułyszają z ust kompetentnych miarodajnych wyjaśnienia o znalezionych grobach królewskich.

Szkoła Rzemiosł Artystycznych Wileńskiego T-wa Art. Plastyków ul. Św. Anny Nr. 13

Dział Malarstwa Dekoracyjnego:

- a) Rysunek.
- b) Malarstwo skwareł.
- c) Projektowanie.
- d) Literotwórczo.
- e) Malarstwo pokojowe klejowe.
- f) Technika materjały.
- g) Lakiernictwo, złocenie.
- h) Dekoracja wnętrza.

Dział Rzeźby Dekoracyjnej:

- a) Modelacja w glinie.
  - b) Odlewnictwo i formowanie w kleju, gipsie i cementcie.
- Po ukończeniu (3 lata) uczeń dostaje stopień czeladnika. Podczas ostatnich miesięcy praktyka.

Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły (Św. Anny 13) codziennie od godz. 9-ej do 12-ej.

Ofiara podstępny konfidenta policyjnego.

W dniu wczorajszym nadeszła do Wilna wiadomość, że w wzięciu oślekiem zmarł wskutek pobicia Władysław Kozłowski, który został przed tygodniem aresztowany przez Litwinów pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Polski. Kozłowski aresztowany konfident litewskiej policji politycznej Jan Wilkunas był w tym czasie w Wilnie, gdzie podał Kozłowskiemu do wzięcia, gdzie podczas badania dotkliwie zabił swoją ofiarę, skutkiem czego Kozłowski po kilka dniach zmarł na zapalenie mózgu. Choroba ta wywodziła się z powodu silnych uderzeń w czaszkę, która została poważnie uszkodzona.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Konflikt chińsko-japoński w Radzie Ligi Narodów.

Niezdecydowane stanowisko Rady.

GENEWA, (Pat). Dzisiaj o godz. 11-ej rozpoczęło się posiedzenie Rady Ligi Narodów. Na porządek obrad weszła sprawa konfliktu chińsko-japońskiego. Sala przepelniona. Przedstawiciel Chin referując o sytuacji...

w całym szeregu artykułów wskazuje na sposoby rozwiązania zagadnienia i podaje procedurę, którą Rada winna zastosować. Sprawa jest bardzo pilna i niema czasu do stracenia.

Następnie przewodniczący Rady minister Leroux odczytuje deklarację która brzmi:

Kolejdy moi i ja wysłuchaliśmy dziś rano z wielką uwagą exposé przedstawicieli Chin i Japonii. Przyjmujemy do wiadomości, że przedstawiciel Japonii żąda odroczenia dyskusji do następnego posiedzenia.

Powtórnie zabrał głos przedstawiciel Chin, który raz jeszcze podkreślił, że położenie pogarsza się z każdą chwilą. Jeżeli jeszcze niema wojny to wybuch jej jest bardzo bliski.

Z kolei zabrał głos lord Cecil, który proponował zastosowanie procedury podobnej, jak to miało miejsce w konflikcie grecko-bułgarskim.

O godz. 4-ej po południu zebrała się po raz drugi Rada Ligi Narodów. Pierwszy zabrał głos przedstawiciel Japonii, który wyraził zgodność swych poglądów z poglądami lorda Ceilla.

Przedstawiciel Chin, zabierając głos, podkreślił, że sytuacja pogarsza się bezustannie w Mandżurji. Wnosi on, aby Rada zażądała wycofania wojsk japońskich z Mandżurji.

Opinia o Radzie Ligi.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy).

Donoszą z Genuwy, że wczorajsza decyzja Rady Ligi w sprawie zbrojnego zatargu chińsko-japońskiego...

Rozwój wypadków w Anglii.

Ustawa o wstrzymaniu wypłat w złocie, otrzymała moc obowiązującą.

LONDYN, (Pat). Izba Gmin przyjęła w trzecim czytaniu bez głosowania projekt ustawy w sprawie wstrzymania wypłacania w złocie.

dów przyjęła również bez głosowania projekt wzmiarkowanej ustawy, po czym ustawa uzyskała sankcję królewską.

Pogłoski o utworzeniu rządu obrony narodowej.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Z Londynu nadeszła wiadomość, że w kołach politycznych angielskich utrzymują, iż Henderson wobec ciężkiego położenia kraju wstąpi do rządu...

Na giełdzie warszawskiej.

(Tel. od własn. koresp. z Warszawy).

W związku z przesileniem finansowym w Anglii giełda warszawska tak jak i inne giełdy nie notowały wczoraj oficjalnego kursu funtów...

Na giełdach zagranicznych.

BUENOS-AIRES, (Pat). Giełdy argentyńskie zaprzestały notowań na Londyn. Bank odmawia notowania wszystkich dewiz zagranicznych.

KAIR, (Pat). Giełda pieniężna w Aleksandrii i Kairze zamknięta jest przez dzień dłuższy i intruzszy.

WIEN, (Pat). Rada giełdowa postanowiła ze względu na zamknięcie większości...

Sytuacja po przyjęciu ustawy.

LONDYN, (Pat). Decyzja rządu brytyjskiego zmiany ustawy z roku 1925 co do wypłacania w złocie przez Bank Angielski, równorzędna decyzji obniżenia wartości funta szterlinga...

Ogólnie przypuszczają że wartość funta dozna obniżenia do 18 szylingów a więc o 10 proc., tem samym więc...

Przed wizytą Laval'a w Białym Domu.

PARYŻ, (Pat). Agencja Havasa podaje: Laval odpowie oficjalnie na zaproszenie Waszyngtonu w sprawie spotkania Hoover'a z Lavalem...

stąpią u boku Francji w tej pracy nad konsolidacją powszechnego ładu, a pozatem, że Nowy York i Paryż stały się ośrodkami, regulującymi rynek finansowy świata.

Skład sądu w procesie b. więźniów brzeskich.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Sąd Okręgowy wyznaczył komplet sędziów, który będzie sądził w sprawie b. więźniów brzeskich.

posesji do sieci kanalizacyjnej miejskiej względnie do remontu domów. Wyżej wymienieni wyrazili nadzieję, że akcja ta da pozytywne wyniki.

P. Wojeвода przyrzekł jak najdalej idące poparcie w sprawie uzyskania kredytów potrzebnych na ten cel.

P. Prezes Izby Skarbowej obiecał zastosowanie ulg podatkowych w stosunku do tych właścicieli nieruchomości, którzy na wezwanie niezwłocznie przystąpią do tych robót.

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Akcie zwalczania bezrobocia.

W dniu 22 b. m., pod przewodnictwem p. Wojewody Beczkowicza, odbyła się konferencja w sprawie złagodzenia bezrobocia drogą uruchomienia robót kanalizacyjnych...

Magistrat m. Wilna ma rozesłać wezwania do poszczególnych właścicieli domów, p. Starosta Grodzki zaś ma dopilnować wykonania tych wezwań.

P. Prezes Izby Skarbowej obiecał zastosowanie ulg podatkowych w stosunku do tych właścicieli nieruchomości, którzy na wezwanie niezwłocznie przystąpią do tych robót.

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności oznajmił, że Kasa Komunalna...

na będzie mogła dysponować sumą przeszło 100.000 zł. na pożyczki dla właścicieli domów na przyłączenie ich do sieci kanalizacyjnej...

Otwarcie Wystawy Wil. Tow. Niezależnych Artystów Malarzy.

W niedzielę o godz. 13-ej J. E. Ks. Bisk. Bandurski dokonał przecięcia wstęgi symbolicznej, a tem samym otworzył pierwszą Wystawę Tow. Niezależnych Art. Malarzy.

Sala wystawowa w gmachu głównego pawilonu Targów była bardzo efektywnie przybrane samodzielnymi, których użył jak zawsze bardzo uczynny Bazar Przemysłu Ludowego na Zamku.

Z powodu otwarcia wystawy wysłano w dn. poprzednim depesze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Piłsudskiego, Premiera Prytora i marsz. Senatu Raczkiewicza.

SPORT

NA FRONCIE WALK O WEJŚCIE DO LIGI.

Rozgrywki niedzielne o wejście do Ligi wprowadziły nieznaczne zmiany w układzie sił poszczególnych drużyn w tabeli zawodów.

W pierwszej grupie prowadzi w dalszym ciągu LTSG 4 gry, 7 pkt. st. br. 12:5. Na drugim miejscu znajduje się Legia poznańska 4 gry, 5 pkt, st. br. 12:7.

W grupie trzeciej pierwsze miejsce zajmuje ciagle 1 p. Legionów z Wilna 2 gry, 4 pkt i st. br. 11:0.

Podczas ostatniego raidu urządzanego przez klub motocyklistów w Wilnie, wydarzył się nieszczęśliwy wypadek.

Podczas upadku p. Siemaszko doznał dotkliwych obrażeń głowy, a w szczególności twarzy.

Motocyklista wileński uległ ciężkiej katastrofie.

Podczas upadku p. Siemaszko doznał dotkliwych obrażeń głowy, a w szczególności twarzy. Ciężko pokaleczonego p. S. przewieziono specjalnie zawiązanym autem sanitarnym wojskowym do Grodna i umieszczono w jednym ze szpitali wojskowych.

Popierajcie Ligę Morską

Wszystkich, którzy posiadają jakiegokolwiek informację o obecnym miejscu pobytu Stanisława z Drapów Wawerskiej...

SPRZEDAJE SIĘ PLAC

przy zbiegu ulic W. Pohulanki i Św. Jacka. Obszar 561 m.². O warunkach — Zakretowa 9 m. 5.

ROZKŁAD JAZDY autobusów

Włno-Grodno-Lida. Odj. z Wilna do Grodna o g. 17:35

z Grodna—8 rano z Wilna do Lidy o g. 16:40

z Lidy—6:40 rano 6:32

SPECJALNE obiady jarskie

Na czystem masle, Niemiecka 4, cukiernia (front)

Nowy lot do stratosfery.

BRUKSELA (Pat). Towarzystwo badań naukowych, które sfinalizowało lot profesora Picarda do stratosfery, organizuje drugi ponowny lot.

Budżety wojenne w Europie i Ameryce.

Preliminarz budżetowy Stanów Zjednoczonych na r. 1930 przewidywał sumę 707 milj. dolarów na cele wojenne.

Zaznaczyć należy, że cyfra ta nie są wyzerującą, gdyż dotyczy tylko sum budżetowych, bezpośrednio preliminowanych przez ministerstwa wojny.

Świecący automatyczny aparat telefoniczny.

Aparaty telefoniczne automatyzowane oszczędzają abonentom sporo czasu i oddają nieocenione usługi w razie nagłej potrzeby.

NA WILEŃSKIM BRUKU

ANTYRELIGIJNA DEMONSTRACJA WYROSTKÓW ŻYDOWSKICH

Późno wieczorem, w przedmiotu święta żydowskiego „Jomkipur“ (Sądny dzień) grupa wyrostków usiłowała zorganizować na rogu ulicy Żydowskiej i Niemieckiej...

NIESŁUSZNE OSKARZENIE.

Przed kilku dniami donosiliśmy o aresztowaniu przedstawiciela znanej w mieście firmy S. K. oskarżonego o przywłaszczenie wózek d-ra Makowera na znaczną sumę.

POŻAR W CEGIELNI PURTO.

Wczoraj wieczorem straż pożarna naalarmowana została wiadomością o wybuchu pożaru w cegielni Purto przy ul. Mysiej.

KRADZIEŻE.

Z niezamkniętego biurka kancelarii plutonu łączności (Kościuszki 10) skradziono plutonowemu saperów Alfredowi Szukielowi zegarek wartości 50 złotych.

Bufet i Stołownia

odda w dzierżawę Zarząd Klubu Oficerskiego 6 Paiku Lotniczego w Lidzie

Akuszerka

Marja Laknerowa przyjmuje od 9 do 7 wiecz. ulica Kasztanowa 7, m. 5. W. Z. P. Nr. 69.

BONY- wychowawczynie

(z zyciem) przyjmie posiadaczkę młoda, inteligentna panna. Wymagania skromne. Chętnie wyjedzie na wieś.

Bona wychowawcz.

z dobrym polskim, z zyciem i małym praniem potrzebna do dwuletniego dziecka.

Stenografistka

poszukuje posady Sierakowskiego 5-1

Urodę kobieta

konserwuje Gabinet Kosmetyki Leczn. „Gedib“ Wielka 18, m. 9

Sprzedam piwiarnię

z całkowitem urządzeniem w dobrym punkcie. Wiadomość: zał. Dominikański Nr. 2, w kawiarni.

Pracownia „Poznańska“ ul. Kalwaryjska 65

Sprzedaje Dębowa krzesła pokryte skórą, kredens, otomany i inne rzeczy

Kino Miejskie. Od dnia 23 września 1931 r. Potężny, wzruszający dramat

Dźwięk. Kino-Teatr „HELIOS“ w Łódzkiej 89, tel. 9-26

Dźwiękowe Kino „BOLLYWOOD“ w Mickiew. 22, tel. 15-28

Dźwiękowe Kino „CASINO“ al. Wielka 47, tel. 15-41

Blisko Kolejowe „OGNIKO“ (obok dworca kolejow.)

Niniejszem Zarząd Okr. Sp. Sp.-Reln. „ZORZA“ w Melodzie podaje do wiadomości...

Wydawnictwo „Kurjer Wileński“ S-ka z ogr. odp.

ZA GRZECHY BRATA. Potężny, wzruszający dramat

Błękitny Express. w-g arcydz. Antona Czechowa z udz. art. Mosk. Teatru

C. K. Feldmarszałek. Przepiękny dziełko z życia wojsk.

TRIUMF MIŁOŚCI. Potężny dramat dwójce serc z życia emigrantów w Ameryce.

WIĘCEJ NIŻ MIŁOŚĆ. W roli głównej Carline Griffith.

Sprzedam piwiarnię z całkowitem urządzeniem w dobrym punkcie.

Pracownia „Poznańska“ ul. Kalwaryjska 65

Sprzedaje Dębowa krzesła pokryte skórą, kredens, otomany i inne rzeczy

Studenci U.S.B. udzielają korepetycji

Języki obce niemiecki, francuski woski (konwersacja).

Poszukuje posady mamki

Pianino do sprzedania Jagiellońska 3-27

Urodę kobieta konserwuje Gabinet Kosmetyki Leczn. „Gedib“

Sprzedam piwiarnię z całkowitem urządzeniem w dobrym punkcie.

Pracownia „Poznańska“ ul. Kalwaryjska 65

Sprzedaje Dębowa krzesła pokryte skórą, kredens, otomany i inne rzeczy

Wszystkich, którzy posiadają jakiegokolwiek informację o obecnym miejscu pobytu Stanisława z Drapów Wawerskiej...

SPRZEDAJE SIĘ PLAC przy zbiegu ulic W. Pohulanki i Św. Jacka.

ROZKŁAD JAZDY autobusów Włno-Grodno-Lida.

SPECJALNE obiady jarskie Na czystem masle, Niemiecka 4, cukiernia (front)

Urodę kobieta konserwuje Gabinet Kosmetyki Leczn. „Gedib“

Sprzedam piwiarnię z całkowitem urządzeniem w dobrym punkcie.

Pracownia „Poznańska“ ul. Kalwaryjska 65

Sprzedaje Dębowa krzesła pokryte skórą, kredens, otomany i inne rzeczy

BUFET i STOŁOWNIA odda w dzierżawę Zarząd Klubu Oficerskiego

Akuszerka Marja Laknerowa przyjmuje od 9 do 7 wiecz.

BONY- wychowawczynie (z zyciem) przyjmie posiadaczkę młoda, inteligentna panna.

Bona wychowawcz. z dobrym polskim, z zyciem i małym praniem potrzebna

Stenografistka poszukuje posady Sierakowskiego 5-1

Urodę kobieta konserwuje Gabinet Kosmetyki Leczn. „Gedib“

Sprzedam piwiarnię z całkowitem urządzeniem w dobrym punkcie.

Pracownia „Poznańska“ ul. Kalwaryjska 65